

PROTOKOLL / PÖYTÄKIRJA
fra møtet i norsk-finsk reingjerdekommissjon /
suomalais-norjalaisen poroaitakomission kokouksesta

Sted / Paikka: Helsinki

Dato / Pvm: 23.11.2022

Kommisjonsmedlemmer til stede / Läsnä komission jäsenet:

Morten Floor	Landbruks- og matdepartementet / <i>Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriö</i>
Johan Ingvald Hætta	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Hannu Linjakumpu	Yksikön päällikkö, Lapin ELY-keskus / <i>Enhetschef, Lapplands NMT-central</i>
Anne Ollila	Toiminnanjohtaja, Paliskuntain yhdistys / <i>Daglig leder, Reinbeitedistriktenes forening.</i>
Kirsi Huhtamäki	Rikoskomisario, Lapin poliisilaitos / <i>Kriminalkommissarie Polisinrättningen i Lapland *</i>

Sekretariat / Sihteeristö:

Kari Henttunen	Paliskuntain yhdistys / <i>Reinbeitedistriktenes forening</i>
Magnar Evertsen	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Elisa Alakorpi	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Tolker / Tulkit:	Taina Aellig Pia Vinkki

Øvrige / Muut:

Rolf Gunnar Mienna Statsforvalteren i Troms og Finnmark / Tromssan ja
Finnmarkin lääninhallitus

** Oversetterens anmerkning: De finske organisasjonene og myndighetene er omtalt med det offisielle svenske navnet, dersom et slikt finnes.*

Kääntäjän huomautus: Niistä suomalaisista järjestöistä ja viranomaisista, joilla on virallinen ruotsinkielinen nimi, käytetään tätä nimeä.

149/22 Åpning av møtet / Kokouksen avaaminen

Møteleder Morten Floor åpnet møtet og ønsket kommisjonens medlemmer, tolkene og øvrige møtedeltakere velkommen til møtet, på Radisson Blue Plaza i Helsinki.

Kokouksen puheenjohtaja Morten Floor avasi kokouksen ja toivotti komission jäsenet, tulkit ja muut kokouksen osallistujat tervetulleiksi kokoukseen, joka pidettiin Radisson Blue Plaza -hotellissa Helsingissä.

150/22 Godkjenning av dagsorden / Esityslistan hyväksyminen

Dagsorden ble gjennomgått og godkjent.

Esityslista käytiin läpi ja hyväksyttiin.

151/22 Underskriving av protokollen fra siste møte / Edellisen kokouksen pöytäkirjan allekirjoittaminen

Protokollen fra kommisjonsmøtet i Tromsø med finske kommentarer sendes over snarlig. Møteprotokollen fra 20.04.2022 skives ut og signeres på møtet grunnet feil i dokumentet på VISMA. De andre protokollene signeres elektronisk på VISMA.

Komission Tromssan-kokouksen pöytäkirja suomalaisine kommentteineen lähetetään piakkoin. Kokouspöytäkirja, joka on päivätty 20.4.2022, tulostetaan ja allekirjoitetaan kokouksessa VISMA-järjestelmän asiakirjassa olleen virheen vuoksi. Muut pöytäkirjat allekirjoitetaan sähköisesti VISMAssa.

Vedtak: Møteprotokollen fra 20.04.2022 signeres på møtet og finnene sender møteprotokollen fra kommisjonsmøtet i Tromsø med kommentarer over snarlig. Protokollene signeres gjennom VISMA.

Päätös: Kokouspöytäkirja, joka on päivätty 20.4.2022, allekirjoitetaan kokouksessa, ja suomalaiset lähettävät Tromssassa pidetyn komission kokouksen kokouspöytäkirjan kommentteineen piakkoin. Pöytäkirjat allekirjoitetaan VISMA-järjestelmän kautta.

Oppfølgingspunkter fra tidligere kommisjonsmøter / *Komission aiempien kokousten perusteella käsiteltävää***a. Teknisk spesifisering av konvensjonsgjerdet / *Sopimusaidan tekniset määräykset***

Nytt utkast til teknisk spesifisering av konvensjonsgjerdet som var sendt ut i forkant av møtet i Tromsø ble gjennomgått med følgende merknader:

Punkt 1.2 i kravspesifikasjonen «nordisk saktevoksende furu» som kvalitetskrav for anbudsprosess ble diskutert, og om dette kravet vil virke konkurransevridende i en åpen anbudsprosess hvor alle EU-land kan delta. Det vil være hensiktsmessig å spesifisere at materialet skal ha en holdbarhet på 20-25 år. Et holdbarhetskrav vil gjøre det enklere å holde oversikt over kostnadene og kvaliteten på gjerdet i et lengre livsløpsperspektiv.

Porter: Fra finsk side ble det kommentert at finsk reindrift er stasjonær og at portene derfor alltid må være lukket for å forhindre at rein krysser grensen. Det ble påpekt at finske rein kan komme over i Tanaelva og Anarjohka også på sommeren, men i begrenset omfang. Dersom dette viser seg å være et problem, så må kommisjonen på ny ta stilling til om det kan aksepteres at portene står åpen i sommerhalvåret i Tanadalen.

Utgangspunktet er at portene skal holdes lukket. Kommisjonene kan beslutte at på enkelte strekninger kan porter være åpne. Det skal settes opp opp skilter som informerer om åpningen/lukkingen av portene.

Ennen Tromssan-kokousta lähetetty sopimusaidan teknisten määräysten uusi luonnos käytiin läpi seuraavin huomautuksin:

Keskusteltiin määräysten kohdasta 1.2, ”pohjoismainen hitaasti kasvava mänty” tarjousmenettelyn laatuvaatimuksena, ja keskusteltiin siitä, toimisiko tämä kilpailua vääristävästi avoimessa tarjousmenetelyssä, johon kaikki EU-maat voivat osallistua. On tarkoituksenmukaista tarkentaa, että materiaalin kestävyys tulisi olla 20–25 vuotta. Kestävyysvaatimus helpottaa aidan kustannusten ja laadun seuraamista pitkän aikavälin elinkaarinäkökulmasta tarkasteltuna.

Portit: Suomen puolelta kommentoitiin, että suomalainen poronhoito ei ole liikkuvaa ja että portit on siksi pidettävä aina kiinni, niin että estetään porojen pääseminen rajan yli. Huomautettiin, että suomalaiset porot voivat ylittää Tenojoen ja Inarijoen myös kesällä, mutta rajatassa määrin. Mikäli tämä osoittautuu ongelmaksi, komission on otettava uudelleen kantaa siihen, voidaanko hyväksyä se, että Tenojoen laakson portit ovat kesäaikaan avoimia.

Lähtökohtana on, että portit pidetään kiinni. Komissiot voivat päättää, että yksittäisillä osuuksilla portit voivat olla auki. Tullaan pystyttämään kylttejä, jotka tiedottavat porttien avaamisesta/sulkemisesta.

Vedtak: Norge skal innarbeide de siste endringene i den tekniske spesifiseringen i tråd med merknadene ovenfor og sende dem til signering i Finland. Deretter anses disse godkjent og gjeldende i det videre arbeid med konvensjonsgjerdet.

Norja työstää teknisten määräysten viimeiset muutokset yllä mainittujen huomautusten mukaisiksi ja lähettää ne allekirjoitettavaksi Suomeen. Tämän jälkeen niitä pidetään hyväksytyinä ja voimassa olevina sopimusaitaan liittyvien jatkotöiden kannalta.

formaterte: Skriftfarge: Automatisk

b. Strekingen mellom Angeli og Gamle Karigasniemi, prosessen i henhold til reingjerdekonvensjon artikkel 24 / Angelin ja Vanhan Karigasniemen välinen osuus, aitasopimuksen 24 artiklan mukainen prosessi

Twist om plassering av gjerdet mellom Angeli og gamle Karigasniemi

Siden sist vinter har kommisjonen drøftet ulike typer kompromissløsninger knyttet til tvisten om plassering av gjerdet mellom Angeli og Gamle Karigasniemi. Tvisten har også vært tema i møte mellom utenriksdepartementene i begge land.

Under møtet la den finske delegasjonen frem et nytt oppdatert forslag til gjerdetrase for hele strekingen mellom Angeli og Gamle Karigasniemi. Langt på vei følger forslaget det norske kompromissforslaget når det gjelder plassering av gjerdet.

Til forskjell fra forslaget som den finske delegasjonen presenterte på forrige kommisjonsmøte, innebærer det nye forslaget at man nå unngår å krysse bilveien på strekingen mellom Angeli og Bålggatjohka. Videre at gjerdet oppføres så nært grensen som terrengforholdene tillater.

Fra Bålggatjohka til Gamle Karigasniemi (Hávgalásis) (krysningspunktet ved Anárjohka), innebærer forslaget at gjerdet knyttes til det nasjonale reingjerdet. På denne strekinger blir det nasjonale gjerdet et konvensjonsgjerde.

Finland understreket at det vil være krevende å få til avtaler med alle grunneierne på strekingen og at det sannsynligvis vil måtte foretas ekspropriasjon av retten til oppføring av gjerdet over flere eiendommer. Videre at løsningen vil avstedkomme mye oppmerksomhet i media.

Norsk standpunkt er at løsningen må ha som hovedregel at gjerdet skal plasseres så nært elva og riksgrensen som mulig, men har forståelse for at gjerdet enkelte steder kan avvike fra hovedregelen av hensyn til terrenget. Videre finner Norge det som positivt at det nå foreslås en løsning som unngår kryssing av veien på strekingen Angeli og Bålggatjohka. En slik løsning vil sikre et mer funksjonelt gjerdet.

Forslag til plassering av gjerdet på strekingen Bålggatjohka til Gamle Karigasniemi vil innebære at områder blir liggende mellom gjerdet og grenselinjen. Dersom norsk rein trekker inn på dette området kan det bli reist erstatningskrav. Med dette som utgangspunkt la den norske delegasjonen frem forslag til tre alternative kompensasjonsløsninger. Samtidig gjentok den norske delegasjonen forslaget om at det ikke føres opp gjerder verken over Karasjohka eller Anárjohka, men at det føres opp gjerder på begge sider av elvene ned til elvene samt ledegjerder som forhindrer at reinen krysser elvene.

Etter flere diskusjonsrunder og ny gjennomgang av foreslåtte gjerdetraseer på fremlagt kart ble kommisjonen enig om både gjerdetrase og løsninger i forbindelse med kryssingen av både Anárjohka og Karasjohka. Enigheten forutsetter at dersom gjerdeløsningen fra Bålggatjohka til Gamle Karigasniemi medfører erstatningskrav over tid, eller ledegjerdene på begge sidene av Anárjohka og Karasjohka viser seg å ikke fungere etter hensikten, skal Reingjerdekommisjonen tre sammen og se på andre løsninger.

Grunnet tvistens karakter og varighet ble kommisjonen også enig om at Reingjerdekommissjonen tilrå at Reingjerdekommissjonens beslutning godkjennes gjennom noteveksling mellom Norge og Finland.

Riita aidan sijainnista Angelin ja Vanhan Karigasniemen välillä

Viime talvesta lähtien komissio on pohtinut erityyppisiä kompromissiratkaisuja riitaan aidan sijoittamisesta Angelin ja Vanhan Karigasniemen välillä. Riita on myös ollut molempien maiden ulkoministeriöiden välisen kokouksen aiheena.

Kokouksessa Suomen valtuuskunta esitti uuden päivitetyn ehdotuksen aitalinjaksi koko matkalla Angelin ja Vanhan Karigasniemen välillä. Ehdotus noudattaa suurelta osin Norjan kompromissiehdotusta aidan sijainnista.

Toisin kuin se ehdotus, jonka Suomen valtuuskunta esitti komission edellisessä kokouksessa, uusi ehdotus merkitsee sitä, että nyt vältytään ylittämästä ajotietä Angelin ja Palkasjoen välisellä osuudella. Lisäksi aita rakennetaan niin lähelle rajaa kuin maasto-olosuhteiden vuoksi on mahdollista.

Välillä Palkasjoki–Vanha Karigasniemi (Håvgalásis) (Inarijoen ylityspaikka) ehdotus merkitsee sitä, että aita liitetään kansalliseen poroesteitaan. Tällä matkalla kansallisesta aidasta tulee sopimusaita.

Suomi korosti, että kyseisellä osuudella tulee olemaan haastavaa saada aikaan sopimus kaikkien maanomistajien kanssa ja että useiden kiinteistöjen kohdalla oikeus rakentaa aita tontin yli täytyy todennäköisesti hankkia luvanastustoimituksen kautta. Ratkaisu tulee myös saamaan paljon huomiota mediassa.

Norjan kanta on, että pääsääntönä ratkaisussa on oltava se, että aita on sijoitettava niin lähelle jokea ja valtakunnanrajaa kuin mahdollista, mutta Norja ymmärtää, että maasto-olosuhteet huomioon ottaen aita saattaa joissakin paikoissa poiketa pääsäännöstä. Lisäksi Norja pitää myönteisenä sitä, että nyt ehdotetaan ratkaisua, joka välttää tien ylityksiä matkalla Angelista Palkasjoelle. Tällainen ratkaisu tarjoaa toimivamman aidan.

Ehdotus aidan sijainnista Palkasjoen ja Vanhan Karigasniemen välisellä osuudella merkitsee sitä, että on alueita, jotka jäävät aidan ja rajalinjan väliin. Mikäli norjalaiset porot vaeltavat tälle alueelle, saattaa tulla korvausvaatimuksia. Täältä pohjalta Norjan valtuuskunta ehdotti kolmea eri kompensatorratkaisua. Samalla Norjan valtuuskunta toisti ehdotuksen, jonka mukaan Karasjoen ja Inarijoen yli ei rakenneta aitoja, vaan jokien kummallekin puolelle rakennetaan aidat jokiin saakka sekä johdeaitoja estämään poroja ylittämästä jokia.

Pidettyään useita keskustelukierroksia ja käytyään läpi uudestaan ehdotettuja aitalinjoja esitetyn kartan avulla komissio pääsi yksimielisyyteen sekä aitalinjasta että ratkaisusta niin Inarijoen kuin Karasjoen ylittämisen suhteen. Yksimielisyys edellyttää, että mikäli aitaratkaisu Palkasjoelta Vanhaan Karigasniemeen johtaa tulevaisuudessa korvausvaatimukseen tai mikäli Inarijoen ja Karasjoen kummallakin puolella olevat johdeaidat eivät toimi tarkoituksenmukaisesti, poroaitakomission on kokoonnuttava pohtimaan muita ratkaisuja. Riidan luonteen ja keston vuoksi komissio oli lisäksi yhtä mieltä siitä, että poroaitakomissio suosittaa, että Norja ja Suomi hyväksyvät poroaitakomission päätöksen nooteja vaihtamalla.

Vedtak: Den 23. november 2022 avholdt Reingjerdekommissjonen et kommisjonsmøte i Helsinki. Hovedtema for dette møtet var plasseringen av gjerdet fra Angeli til Gamle

formaterte: Skriftfarge: Automatisk

formaterte: Skriftfarge: Automatisk

formaterte: Skriftfarge: Automatisk

formaterte: Skriftfarge: Automatisk

Karigasniemi, jf. reingjerdekonvensjonen artikkel 2, 3. avsnitt og artikkel 5, 5. avsnitt. I møtet ble Reingjerdekommissjonen enig om følgende løsning:

Fra Angeli til Bålggatjohka, en avstand på ca. 40 kilometer, oppføres nytt konvensjonsgjerde mellom vei nummer 9704 og Anárjohka, og da så nært grensen som terrengforholdene tillater.

Fra Bålggatjohka til Gamle Karigasniemi (Hávgalásis) (krysningspunktet ved Anárjohka), en avstand på ca. 20 kilometer, knyttes gjerdet til det nasjonale reingjerdet. På denne strekninger blir det nasjonale gjerdet et konvensjonsgjerde.

Det oppføres ikke gjerder over elvene Anárjohka eller Karasjohka. Isteden oppføres det gjerder ned til elvene samt ledegjerder på begge sidene av elvene for å hindre at reinen krysser elvene.

Dersom gjerdeløsningen fra Bålggatjohka til Gamle Karigasniemi (Hávgalásis) medfører erstatningskrav over tid, eller ledegjerdene på begge sidene av Anárjohka og Karasjohka viser seg å ikke fungere etter hensikten, skal Reingjerdekommissjonen tre sammen og se på andre løsninger.

I henhold til reingjerdekonvensjonen artikkel 5, 7. avsnitt meddeles ansvarlig myndighet i begge land om Reingjerdekommissjonens beslutning. Reingjerdekommissjonen tilrår at Reingjerdekommissjonens beslutning godkjennes gjennom noteveksling mellom de to riker.

Päätös: 23. marraskuuta 2022 poroaitakomissio piti kokouksen Helsingissä. Kokouksen pääaihe oli aidan sijainti Angelin ja Vanhan Karigasniemen välillä. (ks. poroaitasopimuksen 2 artiklan 3 kohta ja 5 artiklan 5 kohta). Kokouksessaan poroaitakomissio päätti seuraavaa:

Angelista Palkasjoelle, noin 40 kilometrin matkalle, rakennetaan uusi sopimusaita tien nro 9704 ja Inarijoen väliin, niin lähelle rajaa kuin maasto-olosuhteiden vuoksi on mahdollista.

Välillä Palkasjoki–Vanha Karigasniemi (Hávgalásis) (Inarijoen ylityspaikka), noin 20 kilometrin matkalla, aita liitetään kansalliseen poroesteaitaan. Tällä matkalla kansallisesta aidasta tulee sopimusaita.

Inarijoen ja Karasjoen yli ei rakenneta aitoja. Sen sijaan jokien kummallekin puolelle rakennetaan aidat jokiin saakka sekä johdeaitoja estämään poroja ylittämästä jokia.

Mikäli osoittautuu, että aitaratkaisu Palkasjoelta Vanhaan Karigasniemeen johtaa tulevaisuudessa korvausvaatimuksiin tai että Inarijoen ja Karasjoen kummallakin puolella olevat johdeaidat eivät toimi tarkoituksenmukaisesti, poroaitakomission on kokoonnettava pohtimaan muita ratkaisuja.

Täten kummankin maan toimivaltaiselle viranomaiselle tiedotetaan poroaitakomission päätöksestä poroaitasopimuksen 5 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Poroaitakomissio suosittaa, että molemmat valtakunnat hyväksyvät poroaitakomission päätöksen noottienvaihdolla.

156/22

Tid og sted for neste kommisjonsmøte / Komission seuraavan kokouksen ajankohta ja paikka

Vedtak: Dette er det siste møtet for 2022. Neste år er det Finland som har ledervervet i reingjerdekommissjonen, jf artikkel 5, 1 avsnitt.

Neste møtet ble fastsatt til 27. mars 2023 i Rovaniemi.

Päätös: Tämä on viimeinen kokous vuonna 2022. Ensi vuonna poroaitakomission puheenjohtajana toimii Suomi, ks. 5 artikla 1 kappale.

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi asetettiin 27. maaliskuuta 2023 Rovaniemellä.

157/22 Eventuelt / Muut asiat

Det er planlagt arbeidsmøte i Rovaniemi 21.12.22, der det målet er å se på retningslinjer ved grensekryssing av rein, og formålet er å få tilnærma like rutiner og meldeskjema i begge land.

On suunniteltu työkokous Rovaniemellä 21.12.22, jossa tavoitteena on tarkastella suuntaviivoja porojen rajanylitysten yhteydessä, ja tarkoituksena on saada lähes samankaltaiset rutiinit ja ilmoituskaavakkeet molempiin maihin.

158/22 Oppsummering og avslutning av møtet / Yhteenveto ja kokouksen päättäminen

Møteleder gjennomgikk konklusjonene fra møtet, som er gjengitt under hver sak over.

Tvist om plassering av gjerdet fra Angeli til Gamle Kargasniemi har vært en krevende sak. Det er derfor svært positivt at kommisjonen nå har kommet fram til en løsning slik at man kan legge tvisten bak seg og fokusere på det videre arbeidet i kommisjonen.

Tolkene og deltakerne ble takket for vel gjennomført møte.

Kokouksen puheenjohtaja kävi läpi kokouksen päätelmät, jotka on kerrottu yllä jokaisessa kohdassa.

Kiista aidan sijoittamisesta Angelin ja Vanhan Karigasniemen välillä on ollut vaativa asia. On siksi erittäin myönteistä, että komissio on nyt päätenyt ratkaisuun, niin että kiista voidaan jättää taakse ja keskittyä komission jatkotyöhön.

Tulkkeja ja osallistujia kiitettiin hyvin pidetystä kokouksesta.

Morten Floor

Hannu Linjakumpu

Johan Ingvald Hætta

Anne Ollila

Aslak Mathis Turi

Kirsi Huhtamäki

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 7 pages before this page
Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende